

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3176/2024
20.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Никола Јанковић, адвокат из ..., против туженог ЈП Електропривреда Србије, са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 171/24 од 19.04.2024. године, у седници одржаној 20.11.2024. године, донео

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 171/24 од 19.04.2024. године, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 761/22 од 07.09.2023. године и **ОДБИЈА** захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка од 88.592,98 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 761/22 од 07.09.2023. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде штете због мање исплаћене зараде по основу сменског рада за период од 01.01.2020. године закључно са фебруаром 2023. године исплати појединачне износе са законском затезном каматом наведене у том ставу као и да на досуђене новчане износе уплати за тужиоца доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 127.350,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 171/24 од 19.04.2024. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 761/22 од 07.09.2023. године, у ставу првом изреке, па је одбијен, као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде штете због мање исплаћене зараде по основу сменског рада за период од 01.01.2020. године закључно са фебруаром 2023. године исплати појединачне износе са законском

затезном каматом наведене у том ставу као и да на досуђене новчане износе уплати за тужиоца доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 761/22 од 07.09.2023. године и одбијен, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка у износу од 127.350,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате па је обавезан тужилац да туженом на име накнаде трошкова првостепеног поступка исплати 1.550,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати 24.600,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/18...18/20) и члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 10/23), па је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог на неодређено време, а у утуженом периоду обављао је рад тако што је сваки други дан радио у времену од 07,00 до 19,00 часова, односно сваки други дан је радио по 12 сати. Организација рада је таква да тужилац мења другог запосленог на истом радном месту сваког другог дана, с тим што један дан ради од 07,00 до 19,00 часова, други дан му је пауза и тако се циклус понавља. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке утврђено је да тужени тужиоцу у утуженом периоду није исплатио увећану зараду за рад у сменама од 8,9% у складу са одредбом члана 38. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора, што износи 125.929,87 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев усвојио и туженог обавезао да тужиоцу исплати разлику мање исплаћене зараде по основу сменског рада, у утуженом периоду, као и да за тужиоца на те износе уплати надлежном Републичком фонду за ПИО запослених доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, на основу одредбе члана 108. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14) и одредбе члана 38. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора за ЕПС („Службени гласник РС“ бр. 15/15), имајући у виду да тужени, у периоду утужења, тужиоцу зараду није обрачунавао у складу са Законом о раду, а да је такође дужан да на досуђене износе уплати за тужиоца доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО сагласно одредбе чл. 2. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04... 5/16).

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиоца одбио јер је закључио да чињеница да је тужилац сваки други дан радио у периоду од 7 до 19 часова не води закључку да је он обављао сменски рад, пошто

смену није мењао већ је радио у једној смени која траје 12 сати. По мишљењу другостепеног суда, такав рад није сменски рад па тужиоцу не припада право на увећање зараде за сменски рад прописано Посебним колективним уговором за ЕПС, у износу од 8,9%.

По оцени Врховног суда, тужилац основано у ревизији указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право преиначењем првостепене пресуде.

Одредбом члана 108. став 4. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), прописано је да општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у којима запослени имају право на увећану зараду, као што је увећање зарада по основу рада у сменама.

Према одредби члана 38. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије („Службени гласник РС“, бр. 15/5 и 38/18) основна зарада запосленог увећава се за рад у сменама за 8,9%.

Према Директиви Европске уније 2003/88-ЕС, сменски рад је дефинисан као начин организације рада у коме радници мењају једни друге на истом радном месту у складу са одређеним обрасцем, укључујући и образац ротирања који може бити непрекидан или без прекида (континуиран или дисконтинуиран) изискујући потребу да радник ради у различито време током одређеног периода, дању или ноћу, а турнус се у свом језичком значењу изједначава са сменским радом. Директива Европске уније није извор права али њен садржај помаже тумачењу појма сменског рада.

У конкретном случају, тужилац је, у утуженом периоду, радио по моделу радног времена 12/36, што значи да су запослени радили у сменама а тужени тужиоцу није увећао зараду у складу са одредбом члана 38. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије и члана 108. став 4. Закона о раду, због чега је првостепени суд правилно усвојио тужбени захтев и туженог обавезао да тужиоцу исплати разлику зарада по основу сменског рада, као и да за тужиоца уплати припадајуће доприносе Републичком фонду ПИО. Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, са припадајућом каматом, донета на основу одредбе члана 153. став 1. и члана 154. Закона о парничном поступку. Због тога су трошкови жалбеног поступка туженом били непотребни.

Из тих разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му, на основу чланова 153. став 1, 154. и 163. став 2. Закона о парничном поступку, припадају и опредељени трошкови ревизијског поступка. Висина је одмерена на име тражених трошкова за састав ревизије од 27.000,00 динара, применом важе Адвокатске тарифе у време предузимања те парничне радње, као и на име судске таксе за ревизију од 24.637,19 динара и одлуку по ревизији од 36.955,79 одмерено према важећој Таксеној тарифи, што све укупно износи 88.592,98 динара.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**